

Рабочая программа составлена на основании образовательной программы
ДНИИП им.А.А.Тахо-Годи

«Рассмотрено»

На заседании МО
Магомеднабиева П.М.

«__» ____ 2023г.

«Согласовано»

Зам.директора по УВР
Бахмудова С.А.

«__» ____ 2023г.

«Утверждено»

Директор МБОУ

«Гимназия №17»

Бабатова А.Н.

«__» ____ 2023г.

Рабочая программа по кумыкскому языку

(ФГОС 3-го поколения)

34ч.

8 класс

МБОУ «Гимназия №17»

Учитель : Муталимова М.Б

Махачкала 2023.

8-нчи клас (34 сагыт, жумада 1 сагыт)

№	Тема	Теманы ичделиги, тил обьдюрюв ва тергев нилер	сагыт атлар	Оьтгерилме герек ишлени аянлаву
1	7-нчи класда гечилген материалны такрарлав	Фонетика ва графика. ва Тюзьязыв. ва Морфемика сёз этив. Лексика фразеология. Морфология <i>Англатьв диктант.</i>	2	Фонетика булан байлавлу аслу англавланы биле. Аваз сёзню маьнасын алышдырагьан кьуллукьну кютегенни англай. Созукьланы тугукь авазлардан, янгыравланы сангыравлардан, оланы жутларын, кьатты ва инче тугукьланы бир-биринден айырып биле. Сёзлени фонетика якьдан чече. Лексикология булан байлавлу умуми англавлагьа ес бола. Адам оьзюню ойларын, гьислерин айтагьанда сёз кютеген кьуллукьларын англай. Оьзюню сёз байлыгьын артдыра. Сёзню лексика ва грамматика маьналарын, ону лексика маьнасын тюрлю-тюрлю кьайдаларда англатьп бола. Сёзню грамматика ва лексика маьналарын айырып биле. Бирикген ва бирикмеген сёзтагьымланы бир- биринден айырып биле. Оьз башына кьолланагьан тил гесимлени, оланы формаларын оьз башына кьолланмайгьан тил гесимлени айырып биле.
2	Синтаксис ва пунктуаци я.	Синтаксисни аслу оьлчевлери. Сёзтагьым ва жумла синтаксисни оьлчевлери гьисапда. Текст синтаксисни оьлчевю гьисапда. <i>Яшавда гёрген ватларына байлавлу сочинение</i>	1	Синтаксис тилни бёлюгю гьисапда нени ахтарагьанны ва ону оьлчевлерин англай. Сёзтагьым, жумла ва текст синтаксисни оьлчевлери экенни англай. Синтаксисни оьлчевлери бир- биринден нечик айрылагьанны биле.

3	Сёзтагъым	<p>Сёзтагъым синтаксисни оьлчевю гысапда. Сёзтагъымланы тюрлюлери. Сёзтагъымда сёзлени байлаву. Сёзтагъымланы грамматика маъналары. Сёзтагъымны чечив</p> <p><i>Англатьв диктант. Проект «Къумукъ тилде жсанланы атлары»</i></p>	2	<p>Сёзлени арасындагы байлавланы тюз айырып билмек. Байлав нени кёмеклиги булан яшавгъа чыгъарылагъанны токъташдырмакъ. Маъналары бирбирине ювукъ сёз тагъымлардан пайдаланып билмек. Сёз тагъымланы жумлалардан айырып биле.</p> <p>Жумладагы сёз тагъымланы айырып, оланы аслу сёзюн ва таби болагъан сёзюн гёрсетип, олар къайсы тил гесимлерден тизилгенни англатьп бола.</p>
4	Текстни къурулуш у. Тилни стиллери	<p>Текстни къурулушу. Тилни стиллери.</p> <p><i>Плангъа гёре изложение.</i></p>	2	<p>Текстни белгилерин, оланы тюрлюлерин, къурулушун англатьп билмек. Хабар ва ойлав текстлеге мисаллар гелтирив. Текстлердеги жумлаланы бир-бири булангъы байлавун гёрсетив. Текстни темасын, ону аслу маънасын, къурулушун англатьв. Текстлеге баш салмагъа уйренив. Озьюнню булан болгъан бир агъвалатгъа хабар текст тизив.</p> <p>Тюрлю-тюрлю стиллерде язылгъан текстлени айырып би-лив. Оланы бирбиринден айы-рагъан белгилерин гёрсетив. За-явление яда озге документ язып, шо докумен къайсы стилге гирегенни гёрсетип аялав.</p>
5	Простой жумла	<p>Жумланы грамматика тюрлюю.</p> <p>Жумлада сёзлени гезиги. Не муратда айтылагъанына гёре жумлаланы тюрлюлери.</p> <p><i>Къысгъа изложение. Эркин темагъа сочинение.</i></p>	2	<p>Жумланы ва сёз тагъымны арасындагы башгъалыкъларын айырып билмек. Текстден простой жумлаланы табып, олар неге простой экенин англатьп бажара. Хабар, сорав ва чакъырыв жумлаланы интонация якъдан айырып биле ва авуз тилде тюз къоллай.</p>

6	<p>Эки бѣлюклю жумла.</p> <p>Жумланы баш уьюрлери.</p>	<p>Жумланы баш уьюрлери. Иеси. Хабарлыкь. Ишликден этилген 3 простой хабарлыкь. Кьошма хабарлыкь. Иеси булан хабарлыкьны арасында тире.</p> <p><i>Грамматика таштуруклу тергев диктант</i></p>		<p>Жумланы баш уьюрлерин соравлагьа ва маъналарына гѣре айырып биле. БЭки бѣлюклю жумлаланы бир бѣлюклю жумлалардан айырып биле. Жумладан экинчи даражалы уьюрлени табып, олар кьайсы уьюрлер болагьанны англатып бола. Баш уьюрлер кьайсы тил гесимден этилгенни англата. Простой ва кьошма хабарлыкьланы бирбиринден айырып биле. Иесини де, хабарлыкьны да арасында тире кьачан салынагьанны биле.</p>
7	<p>Жумланы экинчи даражалы уьюрлери</p>	<p>Жумланы экинчи даражалы уьюрлери. Генглешген ва генглешмеген жумлалар. Толумлукь. Тувра толумлукь. Кьыя толумлукь. Белгилевюч. Кьошумлукь.</p>	6	<p>Жумланы экинчи даражалы уьюрлерин айырып билмек. Олар кьайсы тил гесимлерден этилгенни англата. Жумладан толумлукьланы тюрлюолнрин табыр, олар кьайсы толумлукь экенни англата. Гьалланы маъна якьдан тюр-</p>
		<p>Гьал. Гьалланы тюрлюлери. Ер гьал. Заман гьал. Себеп гьал. Мурат гьал. Кюй гьал. Оьлчев-даража гьал.</p> <p><i>Суратгьа гѣре сочинение.</i></p>	1	<p>люлерин табып, олар кьайсы гьал экенни англатып бола. Простой эки бѣлюклю жумлаланы тюрлюолерин синтаксис якьдан чече. Жумланы баш уьюрлерини ва экинчи даражалы уьюрлерини аслу белгилерин, оланы тюрлюолерин, олар аслу гьалда кьайсы тил гесимден этилегенин биле.</p> <p>Жумланы синтаксис якьдан чечип бола.</p>

8	<p>Бир бѣлюкю жумлалар</p>	<p>Бир бѣлюкю жумланы баш уюрю. Ат жумла. Белгили бетли жумлалар. 5</p> <p>Белгисиз бетли жумлалар. Ортакъ бетли жумлалар. Бетсиз жумла. Толмагъан жумлалар. Бир бѣлюкю жумланы чечив. Тергев соравлар ва тапшурувлар.</p> <p><i>Суратлав сочинение</i></p>	<p>Бир бѣлюкю жумлаланы оланы белгилерине гѣре айырып бажармакъ. Бир бѣлюкю жумлаланы (ат жумла, белгили бетли жумла, белгисиз бетли жумла, ортакъ бетли жумлала, бетсиз жумла) текстден табып, бир-биринден айырып бажармакъ.</p> <p>Толмагъан жумлаланы толгъан жумлалардан айырмакъ.</p> <p>Бир бѣлюкю ва эки бѣлюкю жумлаланы бир-биринден белгилерине гѣре айырып бажармакъ, оланы синтаксис якъдан маънадаш болма мумкинлигин токъташдырмакъ.</p> <p>Къайсы белгиге гѣре жумлалар бир бѣлюкю ва эки бѣлюкю болагъанын англазмакъ.</p> <p>Бир бѣлюкю ва эки бѣлюкю жумлаланы моделлерин этмек, жумлаланы синтаксис якъдан чечмек, токътав белгилени англазмакъ.</p>
9	<p>Простой къошумлу жумла</p>	<p>Къошумлу жумланы гъакъында англав. Бир жынслы уюрлени арасында байлавучлар. 2</p> <p>Бир жынслы уюрлени арасында айыргъыч. Къуршайгъан сѣзлер ва оланы ягъында токътав белгилер. Бир жынслы уюрлери булангъы жумлаланы чечив.</p> <p><i>Охулгъан хабарлагъа байлавучу сочинение.</i></p>	<p>Бир жынслы уюрлени белгилерин, оланы бир-бири булангъы байлавучгун (байлавучлу ва байлавучсуз) билмек.</p> <p>Бир жынслы ва бир жынслы тюгюл белгилевючлени айырып билмек. Бир жынслы уюрлери булангъы жумлаланы схемаларын этмек.</p> <p>Бир жынслы уюрлери булангъы жумлалардан къуршайгъан сѣзлени табып бажармакъ.</p> <p>Бир жынслы уюрлери булангъы жум-</p>

		Грамматика тапшуруву булангъы диктант	1 тергев	лаланы анализин этмек. Бир жынслы уьюрлери булагъы жумлаланы тюрлюлерин билмек. Оланы токътав белгилеге ва синтаксис якъдан чечмек, жумлаланы схемаларын этмек.
10	Айрылгъан уьюрлери булангъы къошумлу жумлалар	Айрылгъан уьюрлени гъакъында англав. Айырылгъан къошумлукъ. Айрылгъан белгилевюч. Айрылгъан гъаллар. Гъалишлик байлам. Жумланы айырылгъан мекенлешдиреген уьюрлери булангъы къошумлу жумлалар. Айрылгъан уьюрлери булангъы жумлаланы чечив. Англатье диктант. Сурагъа гёре сочинение.	3	Айрылгъан уьюрлери булангъы жумлаланы тюрлюлерин (айырылгъан къошумлукъ, айрылгъан белгилевюч, айрылгъан гъаллар, гъалишлик байлам, жумланы айырылгъан мекенлешдиреген уьюрлери булангъы къошумлу жумлаланы, айрылгъан уьюрлери булангъы жумлаланы чечив) билмек, текстден оланы табын анализ этмек, токътав белгилерин англатье, синтаксис якъдан чечмек. Къошулгъан уьюрлери булангъы жумлаланы (айрылгъан белгилевючлени, толумлукъланы, гъалланы, тенглешдиривлени, гъалишликлени, гиришген сёзлени, къуршайгъан сёзлени аян этеген уьюрню) тюз охумагъа ва тюз интонация булан айтмагъа уьйрене. Гиришген сёзлени, оланы арасында ёлугъагъан маънадашларын авуз тилде айтылагъан мурагъа гёре къоллап бола.

11	<p>Грамматика якъдан жумланы уьюрлери булан байланмагъан сёзлер</p>	<p>Чакъырыв сёзлер. Тенглешген чакъырывлар. Гиришив сёзлер, сёзтагъымлар, жумлалар. Оланы ягъында токътав белгилер. Жумлада уьнлюклер ва оланы ягъында токътав белгилер. БАР, ЁКЪ, ДЮР, ТЮГЮЛ сёзлени къолланышы. Оланы ягъында токътав белгилер</p> <p><i>Соравлагъа жаваплар берит изложение язъив Проект «Юртубузну ерле-</i></p>	<p>2</p> <p>Чакъырыв сёзлени авуз ва язъив тилде тюз къоллап бажармакъ, оланы торлюлерин билмек. интонациясына, токътав белгилени салынагъан кююне тергев бермек. Текстден чакъырыв сёзлени табып бажармакъ. Жумланы иесин, чакъырыв сёз этип бажармакъ.</p> <p>Гиришген сёзлени маъна якъдан белгилерин билмек.</p> <p>Жумлада уьнлюклени къолланышын, оланы янында салынагъан токътав белгилерин билмек.</p> <p>БАР, ЁКЪ, ДЮР, ТЮГЮЛ сёзлени къолланышын, оланы ягъында токътав белгилени англатмакъ.</p>
		<p><i>рини атлары»</i></p>	
12	<p>8-нчи класда гечилген материалны такрарлав</p>	<p>Синтаксис ва морфология. Синтаксис и пунктуация. Синтаксис ва тил культурасы. Синтаксис ва орфография.</p>	<p>2</p> <p>Неге синтаксис ва морфология грамматика бёлюкге гирегенин биле.</p> <p>Тил гесимлени жумлада кютеген къуллукъларын. Простой ва къошма жумлаланы торлюлерин, оланы арасында салынагъан токътав белгилени биле. Охулгъан яда берилген текст къайсы стилге гирегенин токъташдырып бола. Къошма жумлаланы тюз язъив бажара.</p>